

22.12.2011

Naistutkimuksen valtakunnallinen tohtorikoulu

Toimintakertomus 2011

Naistutkimuksen valtakunnallinen tohtorikoulu (2007–2011) on toiminut osana eri yliopistojen nais- ja sukupuolentutkimuksen oppiaineiden jatkokoulutusta. Vuonna 2011 toiminnassa olivat mukana Helsingin, Itä-Suomen, Jyväskylän, Lapin, Tampereen ja Turun yliopistojen sekä Åbo Akademin nais- ja sukupuolentutkimuksen oppiaineet. Tohtorikoulun koordinaatio on järjestetty Helsingin yliopiston sukupuolentutkimuksen oppiaineesta käsin.

Naistutkimuksen valtakunnallisen tohtorikoulun toiminta on perustunut opetus- ja kulttuuriministeriöltä ja yliopistoilta saatuihin tohtorikoulutettavien palkkoihin sekä Suomen Akatemian toimintarahoitukseen. Se on järjestänyt pelkästään tohtorikoulun omille jäsenille tarkoitettuja työseminaareja ja lisäksi myös muille avoimia kotimaisia ja kansainvälisiä tutkijaseminaareja yhteistyössä eri tahojen kanssa. Tutkijakoulu on toiminut tutkijakoulujärjestelmän alusta alkaen, ensimmäiset kolme kautta (1995–2006) Sukupuolijärjestelmä-tutkijakoulun nimellä. Kaudella 2012–2015 se jatkaa toimintaansa Sukupuolentutkimuksen tohtorihjelman nimellä, johtajanaan professori Tuija Pulkkinen.

Vuonna 2011 tutkijakoulussa työskenteli 6 opetusministeriön rahoituksella palkattua sekä 14 muulla rahoituksella työskentelevää tohtorikoulutettavaa. Tohtorikouluun vuoden 2007 alusta palkattujen tohtorikoulutettavien nelivuotiskausi päättyi (vanhempainvapaa- ym. pidennyksiä lukuunottamatta) vuoden 2010 lopussa. Tohtorikoulun kuusi tohtorikoulutettavan paikkaa oli kuitenkin myönnetty poikkeuksellisesti viideksi vuodeksi (2007–2011). Opetusministeriön suosittelemien tutkijakoulujen käytänteiden (Dnro 10/504/2008) mukaisesti jäljellä olevia kuutta yhden vuoden rahoituskautta ei annettu enää nelivuotiskausien jatkoksi, vaan ne laitettiin syksyllä 2010 avoimeen hakuun. Hakuilmoituksessa ehtona mainittiin, ettei tehtävään valita hakijaa, joka on saanut täysiaikaisen väitöskirjatyön mahdollistavaa rahoitusta yhtäjaksoisesti yli kolme vuotta. 29 hakijan joukosta valittiin kuusi ansioituneinta hakijaa, jotka kaikki olivat vielä väitöskirjatyönsä alkuvaiheessa.

Tohtorikoulun johtaja kaudella 2007–2011 oli professori Kirsi Saarikangas (Helsingin yliopisto). Vuonna 2011 koordinaattorina (OKM rahoitus 2010-2011) toimivat FT, VTM Maija Urponen (HY, 30.9.2011 asti) ja FM (väit.) Anne Soronen (HY, 1.10.–31.12.2011).

Naistutkimuksen valtakunnallinen tohtorikoulu - Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos, PL 59 (Unioninkatu 38), 00014 Helsingin yliopisto.

Puhelin (09) 191 24325, faksi (09) 191 23315, www.naistutkimusentohtorikoulu.fi

Nationella forskarskolan i kvinno- och genusforskning - Institutionen för filosofi, historia, kultur- och konstforskning, PB 59 (Unionsgatan 38), FI-00014 Helsingfors universitet

Telefon +358 9 191 24325, fax +358 9 191 23315, www.naistutkimusentohtorikoulu.fi

Finnish Research School in Women's and Gender Studies - Department of Philosophy, History, Culture and Art Studies, P.O. Box 59 (Unioninkatu 38), FI-00014 University of Helsinki. Telephone +358 9 191 23387, fax +358 9 191 23315, www.naistutkimusentohtorikoulu.fi

Tohtorikoulun tulokset vuonna 2011

Anne Soronen väitteli Helsingin yliopistossa 11.11.2011. Anna Elomäki (HY) jätti väitöskirjansa esitarkastukseen lokakuussa 2011.

Tohtorikoulutettavat julkaisivat vuoden aikana neljä kansainvälistä referee-artikkelia ja neljä kotimaista referee-artikkelia sekä seitsemän muuta kotimaista tieteellistä artikkelia ja olivat mukana toimittamassa yhtä kokoomateosta. Tohtorikoulutettavat esittelivät väitöskirjatutkimuksiaan kansainvälisissä konferensseissa 14 kertaa ja osallistuivat kansainvälisille jatkokoulutuskursseille seitsemän kertaa. Lisäksi tohtorikoulutettavat osallistuivat kansainvälisten tutkijaverkoston toimintaan (5), toimivat kansainvälisissä konferensseissa työryhmien vetäjinä (2) ja tekivät yhteistyötä kansainvälisten konferenssien järjestämisessä (1).

Johanna Hiitola (TaY) työskenteli vuoden aikana Five College Women's Studies Research Center -yksikössä South Hadleyssa neljä kuukautta.

Jatkokoulutuskurssit ja työseminaarit

Naistutkimuksen valtakunnallisen tohtorikoulun toiminnan runko on muodostunut väitöskirjojen henkilökohtaisesta ohjauksesta, vain tohtorihjelman jäsenille tarkoitetuista työkokouksista (keskimäärin kolme vuodessa) ja väitöskirjaprosessiin liittyvistä seminaareista sekä temaattisista kursseista, jotka ovat olleet avoimia myös tohtorikoulun ulkopuolisille tohtoriopiskelijoille. Työskentelyssä on edetty väitöskirjatyön kaareissa metodologiaa ja teoriaa käsittelevistä kysymyksistä kohti yksityiskohtaisempia väitöskirjan kirjoittamisprosessiin liittyviä kysymyksiä, työelämävalmiuksia ja urasuunnittelua. Kotimaisten yliopistojen, valtakunnallisen Hilma-verkoston ja kotimaisten tohtorikoulujen lisäksi tärkeä kansainvälinen yhteistyökumppani on ollut ruotsalais-kansainvälinen sukupuolentutkimuksen tutkijakoulu InterGender Research School, jonka partneri Naistutkimuksen valtakunnallinen tohtorikoulu on.

Vuonna 2011 tohtorikoulun toiminnassa painotettiin väitöskirjojen valmistumista edistävää työkokoustyöskentelyä sekä väitöskirjaprosessia ja tulevien tohtoreiden työllistymistä tukevaa opetusta. Suuri osa toiminnasta tapahtui englanniksi, jotta kaikki tohtorikoulutettavat saattoivat ottaa siihen osaa.

Tohtorikoulun järjestämät kurssit ja muut tapahtumat

Työkokous / Working seminar I

Hämeenkyllän kartano, Vantaa, 10.–11.2.2011

Seminaarissa käsiteltiin vuodeksi 2011 valittujen kuuden tohtorikoulutettavan tutkimussuunnitelmia koko johtoryhmän ohjauksessa.

Työkokous / Working seminar II

Helsingin yliopisto, 9.5.2011

Seminaarissa käsiteltiin kokonaisia lukuja tai lyhyempiä kokonaisuuksia neljän tohtorikoulutettavan väitöskirjatyöstä. Lisäksi seminaariin osallistui neljä muuta tohtorikoulutettavaa sekä johtoryhmä kokonaisuudessaan.

Seminar on the dissertation process

Helsingin yliopisto, 10.5.2011

Seminaarissa keskusteltiin väitöskirjan motivaatio- ja kirjoittamisprosesseista ja tohtorikoulutettavan paikasta akateemisen yhteisön jäsenenä. Seminaarin ohjaajina toimivat yliopistonlehtori Kirsi Pyhältö (HY, kasvatustieteellinen tdk) sekä tohtorikoulun kaksi omaa opiskelijaa, FT Venla Oikkonen ja FM Anne Soronen. Seminaariin osallistui yhteensä 8 tohtorikoulutettavaa.

Työkokous / Working seminar III

Helsingin yliopisto, 26.9.2011

Seminaarissa käsiteltiin kokonaisia lukuja tai lyhyempiä kokonaisuuksia viiden tohtorikoulutettavan väitöskirjatyöstä. Muita tohtorikoulutettavia seminaariin osallistui kolme ja ohjaajista olivat paikalla Korvajärvi, Liljeström, Saarikangas ja Silius.

Theory Sex Matters (2 op)

Helsingin yliopisto, 3.–4.11.2011

Professori Myra Hird (Queen's University, Kanada) ja apulaisprofessori Jami Weinstein (Linköping University) toimivat opettajina workshopissa, jossa paneuduttiin sukupuolieron teoriaan ja sen uusiin tulkintoihin. Opettajien pitämä ensimmäisen päivän yhteisluento oli kaikille avoin. Workshopiin osallistui kaksi tohtorikoulutettavaa ja kuusi muuta jatko-opiskelijaa, Suomesta (4) ja Ruotsista (2).

Työkokous / Working seminar IV

Helsingin yliopisto, 28.11.2011

Seminaarissa käsiteltiin kolmen tohtorikoulutettavan väitöskirjatyöhön liittyviä papereita. Muita tohtorikoulutettavia seminaariin osallistui yksi. Ohjaajista olivat paikalla Liljeström, Naskali, Pulkkinen, Saarikangas ja Silius.

Yhteistyössä järjestetyt kurssit ja konferenssit**Imagining Spaces / Places**

Helsingin yliopisto, 24.–26.8.2011

Nais- ja sukupuolentutkimuksen, kirjallisuudentutkimuksen ja taidehistorian valtakunnallisten tohtorikoulujen yhteistyössä järjestämään monitieteiseen kansainväliseen konferenssiin otti osaa noin 150 osallistujaa Suomesta ja ulkomailta. Osallistujista 80 oli jatko-opiskelijoita. Konferenssissa esitettiin yhteensä noin 90 paperia, joista noin puolet jatko-opiskelijoiden toimesta. Konferenssin pääpuhujat olivat prof. Clare Farago (University of Colorado, Boulder, USA), prof. Bart Keunen (Gentin yliopisto, Belgia) ja dos. Anu Koivunen (Tukholman yliopisto, Ruotsi). Dos. Koivunen korvasi puhujana konferenssiin alun perin kutsutun prof. Irit Rogoffin (Glodsmiths College, University of London, UK), joka viime hetkellä joutui perhesyistä peruuttamaan tulonsa konferenssiin.

Sukupuolentutkimuksen yliopistopedagogiikkaa 2 (10 op)

Verkkokurssi ja 2 lähitapaamista, sl 2011 – kl 2012; Hilma - sukupuolentutkimuksen yliopistoverkosto

Lukuvuoden kestävä, verkko-opiskelusta ja kolmesta lähijaksosta koostuva 10 opintopisteen kokonaisuus järjestettiin nyt ensimmäistä kertaa jatkokurssina joka toinen vuosi järjestettävälle Sukupuolentutkimuksen yliopistopedagogiikan perusteet -kurssille. Kokonaisuus syventää osallistujien ymmärrystä monialaisen yliopisto-opetuksen kehittämisestä, siihen liittyvästä tutkimuksesta, feministisistä opetuksen kehittämisen teoreettisista lähtökohdista ja pedagogisista käytännöistä. Lukuvuonna 2011–2012 koulutukseen osallistuu 15 opiskelijaa. Tohtorikoulusta koulutuskokonaisuuden vastuuopettajiin kuuluvat Päivi Naskali (LaY) ja Kirsi Saarikangas (HY).

Tasa-arvon edistäminen työnä (5 op)

Verkkokurssi 19.9.–31.10.2011 ja lähitapaaminen Helsingissä 29.–30.9.2011

HILMA-verkoston ja Helsingin yliopiston sukupuolentutkimuksen oppiaineen yhdessä järjestämällä kurssilla yhdistettiin sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseen liittyvän käytännön työn ja tutkimuksen näkökulmia tavoitteena parantaa opiskelijoiden oman osaamisen ja työelämävahvuuksien tunnistamista. Kurssille osallistui yhteensä 23

opiskelijaa, joista 6 jatko-opiskelijoita. Koordinaattori Maija Urponen toimi yhtenä kurssin neljästä tutorista.

Tohtorikoulutettavat

Opetusministeriön rahoituksella

Kaudelle 2007–2011 Naistutkimuksen valtakunnallisella tohtorikoululla on kuusi Opetusministeriön rahoittamaa tutkijakoulupaikkaa. Näillä paikoilla vuonna 2011 opiskelivat:

Johanna Hiitola (Tampereen yliopisto)
Liu Xin (Åbo Akademi)
Mona Mannevuori (Turun yliopisto)
Salla Peltonen (Åbo Akademi)
Soili Petäjämäki-Brown (Helsingin yliopisto):
Maria Vihlman (Tampereen yliopisto)

Muulla rahoituksella

Opetusministeriön rahoittamien paikkojen lisäksi tutkijakoulun toiminnassa on mukana apurahoilla tai muulla itse järjestämällään rahoituksella toimivia tohtorikoulutettavia. Vuonna 2011 näillä ns. lisäpaikoilla opiskelivat

Ilana Aalto (Turun yliopisto)
Johanna Ahonen (Turun yliopisto)
Anna Elomäki (Helsingin yliopisto)
Kirsi Eräranta (Helsingin yliopisto)
Riikka Homanen (Tampereen yliopisto)
Saara Jänntti (Jyväskylän yliopisto)
Eva-Mikaela Kinnari (Åbo Akademi)
Kirsi Kinnarinen (Helsingin yliopisto)
Marjo Kolehmainen (Tampereen yliopisto)
Paula Kuosmanen (Helsingin yliopisto)
Sanna Rikala (Tampereen yliopisto)
Heidi Sinevaara-Niskanen (Lapin yliopisto)
Anne Soronen (Helsingin yliopisto, väitteli 11.11.2011)
Eeva Urrio (Helsingin yliopisto)

Johtoryhmä

Naistutkimuksen valtakunnallisen tohtorikoulun johtoryhmässä on edustaja kunkin mukana olevan yliopiston nais- ja sukupuolentutkimuksen oppiaineesta. Vuonna 2011 johtoryhmän jäsenet olivat:

Prof. Kirsi Saarikangas, Helsingin yliopisto (vastuullinen johtaja)
Prof. Päivi Korvajärvi, Tampereen yliopisto
Prof. Marianne Liljeström, Turun yliopisto
Prof. Päivi Naskali, Lapin yliopisto
Prof. Tuija Pulkkinen, Helsingin yliopisto
Prof. Harriet Silius, Åbo Akademi
FM Eva-Mikaela Kinnari, Åbo Akademi (opiskelijoiden edustaja)
YTM Heidi Sinevaara-Niskanen, Lapin yliopisto (opiskelijoiden edustajan varajäsen)
Koordinaattori Maija Urponen, johtoryhmän sihteeri (30.9.2011 asti)
Koordinaattori Anne Soronen, johtoryhmän sihteeri (1.10.2011–31.12.2011)